

Minoriteter med udlængsel

Svensson, Christian Franklin

Published in:
Weekendavisen

Publication date:
2011

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Svensson, C. F. (2011). Minoriteter med udlængsel. *Weekendavisen*, 13.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@ruc.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Kronik. I Malaysia vil de unge fra den indiske minoritet have uddannelse, tale engelsk, klæde sig internationalt – og så ud i verden! Mønstrer ses også blandt unge nydanskere i Danmark, og minoriteterne kan meget vel blive globaliseringsens store vindere.

Minoriteter med udlængsel

AF CHRISTIAN FRANKLIN SVENSSON
Cand.pæd. i antropologi

Selv om flere grundvilkår er forskellige i Danmark og det postkoloniale Malaysia, kan man drage interessante paralleller mellem samfundsdebatten i de to lande. Malaysia ses ofte som en førende asiatisk tigerøkonomi og et tropisk paradys med etnisk harmoni. Dette billede træder frem, når regeringen med sloganet som »Land of Harmony» promoverer landet som et land med én fælles identitet på tværs af de tre største etniske grupper i landet, der består af den malajiske majoritet og de to minoritetsgrupper af kinesere og indere.

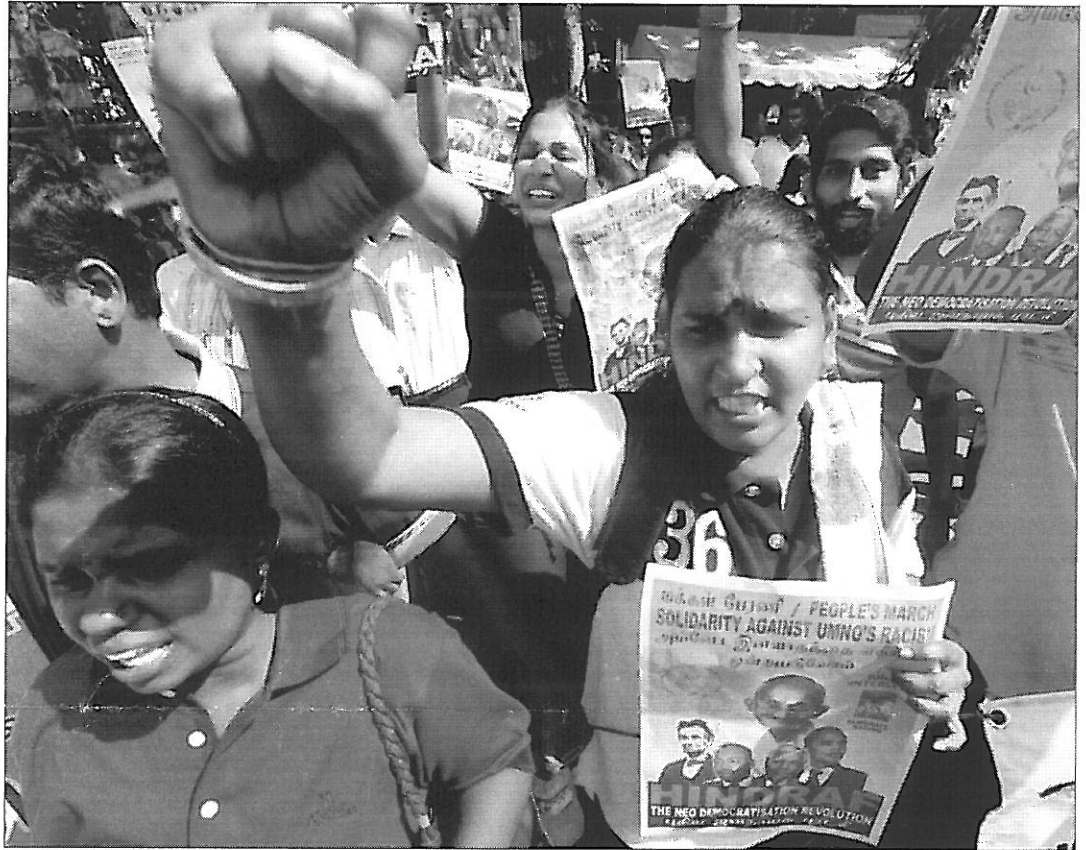
Under et feltarbejde i Malaysia i 2008 og 2010 så jeg som antropolog nærmere på rammerne for social og national sammenhængskraft med udgangspunkt i universitetsstuderende fra den etnisk indiske minoritet. Og ved nærmere eftersyn blegner det utopiske billede af Malaysia. Regeringen favoriserer med uddannelse og statsstøttede lån den malajiske majoritet med en udbredt etno-national holdning til følge. Den malajiske studerende Marna er et godt eksempel på denne opfattelse: »Jeg synes, malajer er mest malaysiske. De var her først, og man kan jo også se det på landets navn: Det hedder Malaysia.»

Malaysia er et land af fraktioner uden den store solidaritet på tværs af etnicitet og religion, som den indiske studerende Rohi siger: »Efter de etniske sammenstød i 1969 står malaysierne mindre sammen, og der er opstået et raciehierarki i Malaysia. På toppen er malajerne.» Forskelsbehandlingen marginaliserer især den etnisk indiske minoritet; de placeres nederst i det sociale hierarki, tvinges til at bo i ghettoer og har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. I Danmark ser vi samme mønster, når nydanskere ikke kan få lærepladser eller på forhånd vrages på grund af ikke-dansk klingende navne, og fordi de ikke er »rigtige danskere«.

MEN meget tyder på, at fremtiden tilhører globaliseret indstillede unge, og at etnisk baggrund faktisk vil være af underordnet betydning for, hvem der vil drage nytte af globaliseringsmuligheder. På den baggrund er det relevant at spørge, om den etnisk danske majoritet sidder fast i en nationalromantik og kan blive globaliseringsens tabere, fordi de ikke er en del af det globale mobilitetshierarki – akkurat som der er en tendens til, at malajmajoriteten i Malaysia er ved at få baghjul? Vi vil måske få at se, at etniske danskere overhales indenfor af nydanskere i globaliseringsens tidsalder, fordi de gør brug af nye strategier.

Man kan selvfølgelig argumentere for, at det ikke er særligt for nydanske studerende at have et praksisfællesskab som veluddannede og globaliserede professionelle, men derimod en åben mulighed for alle danske studerende. Ser man på tendenserne i Malaysia, ser det imidlertid ud til, at veluddannede unge fra minoriteterne skaber fællesskaber, som specifikt knytter sig til forestillinger om at være moderne og globaliseret. De løsriver sig fra de snævre etniske kategorier og søger en identitet, som giver status, og som ikke er bundet til etnicitet, religion og nationalitet.

I Malaysia lægger især de malajiske studerende vægt på etnicitet som en faktor i tilværelsen. Til forskel fra dette er indiske Hari et godt eksempel på, at etnicitet og

Den indiske minoritet udgør otte procent af den malaysiske befolkning ud af landets i alt 26 millioner. Majoriteten er muslimer. Her demonstrerer hinduer mod diskriminationen af dem foran et tempel i Kuala Lumpur i februar i år. FOTO: MOHD RASFAN/AFP/SCANPIX

nationalitet for mange etniske indere ikke er et altafgørende identitetspunkt. Han anser ikke etnisk identitet som moderne og som en del af en globaliseret verden: »Folk i Malaysia er ikke længere kun optaget af etnicitet. Du ved, kun at identificere sig med én enkelt race er ikke en del af den nye verden. Men sig ikke til andre, at jeg har sagt det!«

De studerende fra den etniske minoritet er bevidste om deres valg, og de har et klart billede af mulighederne for at overskride den aktuelle position som en marginaliseret gruppe. De opsoger et fællesskab med andre »moderne« studerende og identificerer sig med en rolle som globaliseret universitetsstuderende. Dette viser sig i deres sprog og fritidsaktiviteter, og i deres »globaliserede« påklædning, hvor gummisko, jeans og T-shirt er fremherskende. Et andet eksempel på, hvordan de indiske studerende adskiller sig fra malajmajoriteten, er, at de er optaget af at kommunikere på engelsk, og at langt de fleste til forskel fra malajerne er flydende og velformulerede på engelsk.

DE etnisk indiske universitetsstuderende i Malaysia er en interessant gruppe, fordi de er i gang med at overskride en markant social marginalisering. De har tydelige overvejelser om deres fremtid som globale borgere, og om hvordan de strategisk kan gøre brug af den globaliserede verdens muligheder. Også i Danmark er der flere og flere unge studerende fra etniske minoriteter, der forsøger at overkomme en negativ social klassificering

og marginalisering ved at skabe en identitet baseret på uddannelse og fremtidsdrømme. Nydanskene tilhører nok en minoritet i Danmark, men blandt andet en netop afsluttet undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet af Vibeke Jakobsen og Anna Liversage viser, at de i stigende grad kan ses som en del af den gruppe af unge, for hvem uddannelse udgør et grundlag for individuel og kollektiv identitet. De taler i forvejen både dansk og deres eget modersmål og bliver med engelsk dermed tresprogede – og så er det måske pludselig de etniske danskere, der bliver de nye »tosprogede«.

Moderne nydanskere er ivrige efter at vise, at de er rationelle, veluddannede og klar til både at indordne sig under og udnytte globaliseringsvilkår. En netop udkommet undersøgelse af blandt andre journalist Flemming Mikkelsen i samarbejde med Trygfonden viser, at flere unge nydanskere selv betragter uddannelse som vejen til social inklusion, hvilket ifølge dem selv stemmer godt overens med deres forældres ønsker; de ser gerne, at deres børn rykker opad i det sociale hierarki. Unge nydanskere ønsker da heller ikke at blive kopier af deres forældre. De vil i højere grad selv forme og forhandle deres identitet, og de tør stille kritiske spørgsmål og give udtryk for personlige holdninger til samfundsstrukturer.

En parallel til Malaysia er, at de etnisk indiske studerende socialt opfører sig anderledes end den etniske majoritet. De er mere kritiske, og de stiller ikke blot flere spørgsmål til deres

egne og andres livsvilkår, men er også mere ambitiøse. De virker mere fleksible og nysgerrige, og de synes at have en mere flydende kulturfølelse. Eksempelvis taler de friere og mere positivt om deres medborgere fra andre etniske grupper end de malajiske unge.

Flere tendenser og undersøgelser antyder, at den etniske majoritet i Malaysia er ved at sakke bagud både akademisk og beskæftigelsesmæssigt på trods af favoriseringen af dem. Eksempelvis er der flere og flere malaysiere af enhver etnicitet, som fravælger malajiske læger og tandlæger, fordi deres kompetencer sakker bagud. Samme tendens kommer til udtryk, når de fleste studerende, som modtager private uddannelseslegater, ikke tilhører landets etniske majoritet. Man kan spørge, om nydanskere med hybride og globale identifikationer på samme måde vil vise sig at få bedre muligheder end etniske danskere?

Måske vil også nydanskene overhale den etnisk danske majoritet, fordi globaliseringsvilkår bliver et mobilitetshierarki. Hvis nydanskere benytter sig af samme strategier som de etnisk indiske studerende fra min undersøgelse i Malaysia, kan det føre til en massiv hjerneflugt fra Danmark. De økonomiske eksperter spår, at Danmark om fem år igen vil komme til at mangle arbejdskraft, men til den tid kan det allerede være sent at forsøge at holde på nydanskere; de har gennemskuet, at der ligger en hel verden for deres fødder som erstatning for et dansk samfund præget af rigide etno-nationale holdninger.